

Sygn. akt VII U 1843/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 20 maja 2016 r.

Sąd Okręgowy Warszawa - Praga w Warszawie VII Wydział Pracy
i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Agnieszka Stachurska

Protokolant: protokolant sądowy Urszula Kalinowska

po rozpoznaniu w dniu 20 maja 2016 r. w Warszawie

sprawy I. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

o rentę z tytułu niezdolności do pracy

na skutek odwołania I. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N.

z dnia 1 lipca 2014 r. znak: I/6/(...)

zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje I. S. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 1 kwietnia 2014 roku do dnia 1 grudnia 2015 roku.

UZASADNIENIE

I. S. w dniu 22 lipca 2014r. złożyła odwołanie od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. z dnia 1 lipca 2014r., znak: I/6/(...) odmawiającej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczona wskazała, że odwołuje się od decyzji, ponieważ uważa, że stan zdrowia nie pozwala jej na podjęcie zatrudnienia. Obecnie jest po kilku operacjach kręgosłupa i czeka na kolejną. Ze względu na problemy z kręgosłupem szyjnym bardzo źle się czuje, ma zawroty i bóle głowy, a także drętwieją jej ręce. Z tych przyczyn kwalifikuje się do leczenia neurochirurgicznego zleconego przez lekarza neurochirurga, a oczekując na kolejną operację, musi być stale rehabilitowana. Dodatkowo występują u niej zaburzenia lękowe. Jest leczona środkami farmakologicznymi przeciwdepresyjnymi i uspokajającymi pod kontrolą psychologa-psychiatry (odwołanie z dnia 22 lipca 2014r. od decyzji ZUS z dnia 1 lipca 2014r., znak: I/6/(...) k. 2 a.s.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. wniósł o oddalenie odwołania na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

W uzasadnieniu odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wskazał, że jak dotąd ubezpieczona nie była uprawniona do renty z tytułu niezdolności do pracy. W dacie złożenia wniosku o świadczenie rentowe miała ukończone 58 lat. W świetle ustalonego przez organ rentowy stanu faktycznego nie jest jednak niezdolna do pracy. Okoliczność ta została stwierdzona w orzeczeniu Lekarza Orzecznika przy (...) Oddziale ZUS w W. z dnia 11 kwietnia 2014r., a następnie, na skutek zgłoszonego przez odwołującą sprzeciwu, w orzeczeniu Komisji Lekarskiej ZUS przy (...) Oddziale ZUS w W.

z dnia 13 czerwca 2014r. Wobec powyższego, organ rentowy stwierdził, że zaskarżona decyzja z dnia 1 lipca 2014r. o odmowie przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy, jest zgodna zarówno z ustalonym przez organ rentowy stanem faktycznym, jak i z obowiązującymi w tym zakresie przepisami prawa (odpowiedź ZUS na odwołanie z dnia 18 sierpnia 2014r., k. 5-6 a.s.).

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

I. S., ur. (...), była zatrudniona m.in.:

- w Spółem (...) P. jako sprzedawca od dnia 8 sierpnia 1988r. do dnia 26 sierpnia 2005r. (świadczenie pracy z dnia 29 sierpnia 2005r., k. 20 a.r., zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu z dnia 10 maja 2005r., k. 29 a.r.);

- u R. G. na podstawie umowy zlecenia od dnia 4 maja 2009r. do dnia 5 lipca 2009r. (zaświadczenie z dnia 14 sierpnia 2009r., k. 26 a.r., umowa zlecenie z dnia 4 maja 2009r., k. 28 a.r., potwierdzenie ubezpieczenia, k. 39 a.r.);

- w PHU (...) jako sprzedawca od dnia 1 września 2009r. do dnia 31 grudnia 2009r. (świadczenie pracy z dnia 31 grudnia (...), k. 24 – 25 a.r., potwierdzenie ubezpieczenia, k. 38 a.r.);

- w (...) Sp. z o.o. Sp. k. we W. jako sprzedawca ArtŚwieże w okresie od 9 listopada 2010r. do 31 stycznia 2013r. (świadczenie pracy z dnia 31 stycznia 2013r., k. 96 a.r., zaświadczenie o zatrudnieniu i wynagrodzeniu, k. 97 – 99 a.r., skrócone potwierdzenie ubezpieczenia pracowników z dnia 31 marca 2014r., k. 123 a.r.).

Ubezpieczona była zarejestrowana w Urzędzie Pracy (...) W. jako bezrobotna m.in.:

- w okresie od 31 sierpnia 2005r. do 3 maja 2009r. i od dnia 8 września 2005r. do dnia 7 września 2006r. pobierała zasiłek dla bezrobotnych (zaświadczenie z dnia 12 lutego 2010r., k. 30 a.r., zaświadczenie z dnia 2 maja 2007r., k. 22 a.r.);

- w okresie od 4 kwietnia 2013r., a od 12 kwietnia 2013r. do 31 stycznia 2014r. pobierała zasiłek dla bezrobotnych (zaświadczenie z dnia 11 lutego 2014r., k. 100 a.r.).

Okresy składkowe i nieskładkowe I. S. wraz ze stażem ubezpieczeniowym zagranicznym, wynoszą 34 lata, 10 miesięcy i 29 dni (okoliczność bezsporna).

W dniu 20 lutego 2014r. ubezpieczona zgłosiła wniosek o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy, do którego dołączyła informację o okresach składkowych i nieskładkowych oraz świadectwo pracy, zaświadczenie Urzędu Pracy (...)W. i zaświadczenie o wynagrodzeniu i zatrudnieniu (wniosek z załącznikami, k. 90-100 a.r.).

Po przeprowadzeniu bezpośredniego badania i dokonaniu analizy przedstawionej dokumentacji medycznej, w tym: dokumentacji z przebiegu leczenia z lat 2013-2014, kart informacyjnych z leczenia szpitalnego ((...) 2014), zaświadczeń o stanie zdrowia wystawionych przez lekarzy leczących w dniu 3 lutego 2014r., wyników badań dodatkowych MR rtg, Lekarz Orzecznik ZUS wydał w dniu 11 kwietnia 2014r. orzeczenie, w którym stwierdził, że I. S. nie jest niezdolna do pracy (orzeczenie Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 11 kwietnia 2014r., k. 124 a.r.).

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. na podstawie w/w orzeczenia wydał w dniu 7 maja 2014r. decyzję znak: I/6/122005783, w której odmówił I. S. przyznania renty z tytułu niezdolności do pracy (decyzja ZUS z dnia 7 maja 2014r., k. 126 a.r.).

Ubezpieczona po wydaniu decyzji z dnia 7 maja 2014r. złożyła sprzeciw od orzeczenia Lekarza Orzecznika ZUS z dnia 11 kwietnia 2014r. i sprawa została skierowana do Komisji Lekarskiej ZUS nr (...), która orzeczeniem z dnia 13 czerwca 2014r. podtrzymała stanowisko Lekarza Orzecznika ZUS i uznała, że ubezpieczona jest osobą zdolną do pracy (orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS nr (...) z dnia 13 czerwca 2014r., k. 137 a.r.).

W oparciu o powyższe orzeczenie Komisji Lekarskiej ZUS, Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. wydał kolejną decyzję z dnia 1 lipca 2014r., znak: I/6/122005783, którą ponownie odmówił I. S. prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy (decyzja ZUS z dnia 1 lipca 2014r., znak: I/6/122005783, k. 140 a.r.). Ubezpieczona odwołała się od powyższej decyzji (odwołanie z dnia 22 lipca 2014r. od decyzji ZUS z dnia 1 lipca 2014r., znak: I/6/122005783, k. 2 a.s.).

W toku postępowania zainicjowanego odwołaniem I. S., Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów psychiatri i neurochirurga celem ustalenia, czy ubezpieczona jest zdolna czy też całkowicie lub częściowo niezdolna do pracy zarobkowej, ze szczególnym wskazaniem daty powstania tej niezdolności, czy jest to niezdolność trwała czy okresowa, a jeżeli okresowa, to na jaki okres oraz, jeżeli nastąpiła zmiana stanu zdrowia ubezpieczonej (poprawa lub pogorszenie), to na czym polegała (postanowienie Sądu Okręgowego Warszawa - Praga z dnia 2 października 2014r., k. 19 a.s.).

Biegły sądowy lekarz psychiatra S. K. wskazał, że u ubezpieczonej podejrzewa zaburzenia adaptacyjne o obrazie lękowo-depresyjnym, które wymagały pomocy ambulatoryjnej psychiatryczno-psychologicznej. Ponieważ w trakcie badania ubezpieczona ujawniała zaburzenia poznawcze, które wymagały oceny psychologicznej, biegły zaznaczył, że ostateczne rozpoznanie i wnioski sporządzi po zapoznaniu się z opinią biegłego psychologa. Z tego względu wnioskował, by Sąd powołał biegłego psychologa w celu oceny osobowości ubezpieczonej i jej zdolności poznawczych (opinia biegłego sądowego lekarza psychiatry S. K. z dnia 18 listopada 2014r., k. 35 a.s.).

Biegła sądowa neurochirurg dr n. med. A. M. nie stwierdziła istotnych odchyień w stanie neurologicznym ubezpieczonej. Nie stwierdziła m.in. niedowładów kończyn, obecności silnie wyrażonych objawów korzeniowych i zaburzeń krążenia w zakresie układu kręgowo-podstawnego. Biegła wskazała, że ubezpieczona wymaga dalszego leczenia neurologicznego i rehabilitacyjnego, a ponadto, że fakt kwalifikacji do planowanego zabiegu operacyjnego choroby zwyrodnieniowej w odcinku szyjnym kręgosłupa z długim okresem oczekiwania, nie oznacza, przy obecnym stanie ubezpieczonej, niezdolności do pracy w sensie rentowym. Ze względu na stan neurologiczny ubezpieczona jest więc zdolna do pracy. Przeciwskazana jest w jej przypadku ciężka praca fizyczna, a w razie zaostrzenia dolegliwości ubezpieczona może korzystać ze zwolnień lekarskich w ramach zasiłku chorobowego (opinia biegłego sądowego lekarza specjalisty neurochirurga dr n. med. A. M., k. 51-52 a.s.).

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego specjalisty psychologa na takie okoliczności, jak biegłych psychiatrę i neurochirurga (postanowienie Sądu Okręgowego Warszawa - Praga z dnia 3 marca 2015r., k. 62 a.s.).

Biegła sądowa psycholog dr J. K. wskazała, że u ubezpieczonej można rozpoznać organiczne zaburzenia poznawcze i osobowości w przebiegu zespołu psychoorganicznego. Podkreśliła również, że specyfika dolegliwości i objawów występujących u ubezpieczonej jest na tyle złożona, że dokładne wnioski i określenie ograniczenia jej zdolności do pracy, poda po zapoznaniu się z wynikiem oceny psychiatrycznej (opinia biegłego sądowego psychologa dr J. K. z dnia 25 marca 2015r., k. 83-84 a.s.).

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie dopuścił dowód z łącznej opinii biegłych sądowych psychiatry S. K. i psychologa J. K. celem ustalenia, czy ubezpieczona jest zdolna czy też całkowicie lub częściowo niezdolna do pracy zarobkowej, ze szczególnym wskazaniem daty powstania tej niezdolności, czy jest to niezdolność trwała czy okresowa, a jeżeli okresowa, to na jaki okres oraz, jeżeli nastąpiła zmiana stanu zdrowia ubezpieczonej (poprawa lub pogorszenie), to na czym ona polegała (postanowienie Sądu Okręgowego Warszawa - Praga z dnia 1 kwietnia 2015r., k. 86 a.s.).

Biegli sądowi: psychiatra S. K. i psycholog dr J. K. rozpoznali u ubezpieczonej organiczne zaburzenia poznawczo-emocjonalne i nastroju w przebiegu zespołu psychoorganicznego, nasilone trudną sytuacją życiową. Wskazali, że w kwietniu 2014 roku nastąpiła zmiana stanu zdrowia ubezpieczonej, tj. pogorszenie polegające na ujawnieniu się napadowych lęków z objawami somatycznymi, wzmożonej nerwowości, zaburzeniach snu i obniżonym nastroju wraz

z zaburzeniami poznawczymi. Z tego względu biegli uznali, że ubezpieczona jest trwale częściowo niezdolna do pracy zarobkowej od kwietnia 2014 roku (opinia zbiorcza biegłego psychiatry i psychologa z dnia 22 kwietnia 2015r., k. 96 a.s.; opinia łączna sądowo-psychiatryczno-psychologiczna z dnia 20 maja 2015r., k. 103-104 a.s.).

W piśmie procesowym z dnia 3 lipca 2015r. organ rentowy, powołując się na stanowisko Przewodniczącego Komisji Lekarskich ZUS przy Oddziale w K. z dnia 30 czerwca 2015r., wskazał, że o ile nie wnosi sprzeciwu co do orzeczenia u ubezpieczonej przez biegłego sądowego lekarza psychiatrę częściowej niezdolności do pracy, biorąc pod uwagę odmienną ocenę stanu zdrowia ubezpieczonej w dacie badania przez psychologa i psychiatrę świadczącą o pogorszeniu w przebiegu istniejącego schorzenia, o tyle nie zgadza się z orzeczeniem o trwałości tej niezdolności do pracy. Organ rentowy zaznaczył, że jest to pierwszorazowa ocena stanu zdrowia ubezpieczonej wywiedziona z krótkiego wywiadu chorobowego, a leczenie specjalistyczne zostało podjęte od kwietnia 2014r., w świetle czego orzekanie o trwałości niezdolności do pracy jest przedwczesne (stanowisko Przewodniczącego Komisji Lekarskich z dnia 30 czerwca 2015r., k. 120 a.s.; pismo procesowe organu rentowego z dnia 3 lipca 2015r., k. 119 a.s.).

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie dopuścił dowód z opinii biegłego sądowego psychiatry (z wyłączeniem biegłych dotychczas wydających opinie) celem ustalenia, czy ubezpieczona jest zdolna czy też całkowicie lub częściowo niezdolna do pracy zarobkowej, ze szczególnym wskazaniem daty powstania tej niezdolności oraz z oznaczeniem, czy jest to niezdolność trwała czy okresowa, a jeżeli okresowa to na jaki okres oraz, jeżeli nastąpiła zmiana stanu zdrowia ubezpieczonej (poprawa lub pogorszenie), to na czym ona polegała (postanowienie Sądu Okręgowego Warszawa - Praga z dnia 4 sierpnia 2015r., k. 126 a.s.).

Biegła sądowa psychiatra M. L. wskazała, że u ubezpieczonej rozpoznała organiczne zaburzenia zachowania i emocji (zespół psychoorganiczny) oraz zaburzenia lękowe na podłożu organicznym. Nasilenie dolegliwości powoduje u ubezpieczonej częściową niezdolność do pracy zawodowej od kwietnia 2014r. na stałe (opinia sądowo-psychiatryczna M. L. z dnia 20 września 2015r., k. 137-139 a.s.).

Do pisma procesowego z dnia 15 grudnia 2015r. organ rentowy dołączył pismo Przewodniczącego Komisji Lekarskich ZUS w K. (pismo procesowe organu rentowego z dnia 15 grudnia 2015r., k. 155 a.s.), który wskazał, że opinia biegłego psychiatry z 20 września 2015r. nie uzasadnia w żaden sposób trwałości proponowanej częściowej niezdolności do pracy. Wskazał, że nadal aktualne pozostaje merytoryczne stanowisko Przewodniczącego Komisji Lekarskich ZUS w K. z dnia 30 czerwca 2015r. (stanowisko Przewodniczącego Komisji Lekarskich z dnia 10 grudnia 2015r., k. 156 a.s.).

Sąd Okręgowy Warszawa – Praga w Warszawie dopuścił dowód z uzupełniającej opinii biegłego psychiatry M. L. celem uzasadnienia stanowiska wyrażonego w opinii głównej z dnia 20 września 2015r. dotyczącego trwałości niezdolności ubezpieczonej do pracy (protokół z rozprawy z dnia 13 stycznia 2016r., k. 164 a.s.).

Biegła sądowa psychiatra M. L. wyjaśniła, że zaburzenia psychiczne u ubezpieczonej mają podłoże organiczne i rozwinęły się na bazie strukturalnego uszkodzenia mózgu. U ubezpieczonej dominują zaburzenia poznawcze i osobowości przejawiające się nerwowością, trudnościami w koncentracji, deficytami pamięci, obniżoną aktywnością. Dodatkowo u ubezpieczonej występują napady lęku z objawami somatycznymi. Dotychczasowe leczenie, w tym terapia w Oddziale Dziennym, nie przyniosły poprawy stanu psychicznego, podobnie jak leczenie farmakologiczne, gdyż zmiany organiczne w ośrodkowym układzie nerwowym mają charakter trwały, a objawy psychiczne rozwijające się na ich podłożu mają charakter trwały lub postępujący. Biegła wskazała również, że nie należy oczekiwać poprawy stanu psychicznego ubezpieczonej. W związku z powyższym uznała, że częściowa niezdolność do pracy zawodowej ma charakter trwały (opinia sądowo -psychiatryczna uzupełniająca M. L. z dnia 2 lutego 2016r., k. 173 a.s.).

Organ rentowy, powołując się na pismo Przewodniczącego Komisji Lekarskich ZUS w K. z dnia 14 marca 2016r., nie wniósł zarzutów do opinii uzupełniającej biegłego sądowego M. L. z dnia 2 lutego 2016r. (pismo w sprawie zwrotu akt ZUS z dnia 18 marca 2016r., k. 180 a.s.).

I. S. decyzją organu rentowego z dnia 22 grudnia 2015r. uzyskała prawo do emerytury od dnia 2 grudnia 2015r., tj. od dnia osiągnięcia tzw. powszechnego wieku emerytalnego (pismo w sprawie zwrotu akt z dnia 11 stycznia 2016r., k. 166 a.s.).

Powyższych ustaleń Sąd Okręgowy dokonał w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach sprawy, w tym na podstawie dokumentów znajdujących się w aktach rentowych I. S.. Ich autentyczność, jak również zgodność z rzeczywistym stanem rzeczy, nie była kwestionowana przez żadną ze stron procesu, dlatego Sąd uznał je za pełnowartościowy materiał dowodowy mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych w sprawie.

Jednocześnie w toku postępowania Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłych sądowych lekarzy specjalistów: z zakresu psychiatrii S. K. (k. 35 a.s.) i M. L. (k. 137-139, 164 a.s.), z zakresu neurochirurgii dr n. med. A. M. (k. 51-52 a.s.) oraz z zakresu psychologii dr J. K. (k. 83-84 a.s.). Ponadto wydana została opinia łączna biegłych sądowych psychiatrii S. K. i psychologa J. K. (k. 96, 103-104 a.s.) oraz uzupełniająca opinia biegłego sądowego psychiatry M. L..

Sąd w pełni podzielił wszystkie wydane opinie, ponieważ są wyczerpujące oraz jasno i logicznie uzasadnione. Z opinii biegłego neurochirurga wynika, że ze względu na stan neurologiczny ubezpieczona jest zdolna do pracy. Jednakże pozostałe przedstawione w niniejszej sprawie opinie biegłych psychiatrów i psychologa wskazują, że u ubezpieczonej rozpoznano organiczne zaburzenia poznawczo-emocjonalne i nastroju w przebiegu zespołu psychoorganicznego, powodujące częściową niezdolność do pracy. Przy tym, co akcentowała szczególnie biegła M. L., nastąpiły u ubezpieczonej zmiany w ośrodkowym układzie nerwowym, które mają charakter trwały, a objawy psychiczne rozwijające się na ich podłożu mają charakter trwały lub postępujący. W związku z tym częściowa niezdolność do pracy ma charakter trwały, a występuje od kwietnia 2014 roku.

Ze wskazanym uzasadnieniem i argumentacją biegłych odnośnie częściowej niezdolności do pracy i czasu jej trwania, należało się zgodzić biorąc pod uwagę logiczną i pogłębioną argumentację, jaką biegli przedstawili. Jednocześnie Sąd nie uwzględnił jako uzasadnionych zarzutów Przewodniczącego Komisji Lekarskich ZUS wyrażonych w stosunku do opinii zbiorczej biegłego psychiatry i psychologa z dnia 22 kwietnia 2015r., do opinii łącznej sądowno-psychiatryczno-psychologicznej z dnia 20 maja 2015r. oraz do uzupełniającej opinii biegłego psychiatry z 20 września 2015r. Przewodniczący Komisji Lekarskich ZUS wskazywał jedynie, że ocena biegłych co do stanu zdrowia ubezpieczonej była wywiedziona z krótkiego wywiadu chorobowego, a leczenie specjalistyczne trwało od kwietnia 2014r., w związku z czym orzekanie o trwałości niezdolności do pracy było przedwczesne. Przewodniczący Komisji Lekarskich ZUS nie wskazał jednak przekonujących argumentów wykluczających trwałość częściowej niezdolności do pracy, podczas gdy biegła psychiatra M. L. stwierdziła, że trwały charakter częściowej niezdolności do pracy wynika z trwałych zmian organicznych w ośrodkowym układzie nerwowym oraz trwałych lub postępujących objawów psychicznych rozwijających się na ich podłożu, w związku z czym nie należy oczekiwać poprawy stanu psychicznego ubezpieczonej.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Odwołanie I. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w N. z dnia 1 lipca 2014r., znak: I/6/122005783, jako zasadne zasługiwało na uwzględnienie.

W myśl art. 57 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U z 2015r. poz. 748 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą emerytalną, renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki:

1. jest niezdolny do pracy;
2. ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy;
3. niezdolność do pracy powstała w okresach, o których mowa w art. 6 ust. 1 pkt 1 i 2, pkt 3 lit. b, pkt 4, 6, 7 i 9, ust. 2 pkt 1, 3-8 i 9 lit. a, pkt 10 lit. a, pkt 11-12, 13 lit. a, pkt 14 lit. a i pkt 15-17 oraz art. 7 pkt 1-3, 5 lit. a, pkt 6 i 12, albo nie później niż w ciągu

18 miesięcy od ustania tych okresów.

W myśl art. 57 ust. 2 przepisu ust. 1 pkt 3 nie stosuje się do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy.

Wskazane warunki te muszą być spełnione łącznie. Pierwszy z nich, tj. niezdolność do pracy, jest kategorią ubezpieczenia społecznego łączącą się z całkowitą lub częściową utratą zdolności do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu bez rokowania jej odzyskania po przekwalifikowaniu (art. 12 ustawy). Przy ocenie stopnia i trwałości tej niezdolności oraz rokowania co do jej odzyskania uwzględnia się zarówno stopień naruszenia sprawności organizmu, możliwość przywrócenia niezbędnej sprawności w drodze leczenia i rehabilitacji, jak i możliwość wykonywania pracy dotychczasowej lub podjęcia innej oraz celowość przekwalifikowania zawodowego, biorąc pod uwagę rodzaj i charakter dotychczas wykonywanej pracy, poziom wykształcenia, wiek i predyspozycje psychofizyczne ubezpieczonego (art. 13 ust. 1 ustawy) (wyrok Sądu Najwyższego – Izba Administracyjna, Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z 28 stycznia 2004 roku, II UK 222/03, OSNAPiUS rok 2004, Nr 19, poz. 340.).

Kolejna przesłanka, o której mowa w art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej, wiąże się z treścią art. 58. Wskazany przepis określa w ust. 1, że warunek posiadania wymaganego okresu składkowego i nieskładkowego, w myśl art. 57 ust. 1 pkt 2, uważa się za spełniony, gdy ubezpieczony osiągnął okres składkowy i nieskładkowy wynoszący łącznie co najmniej:

- 1) 1 rok - jeżeli niezdolność do pracy powstała przed ukończeniem 20 lat;
- 2) 2 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 20 do 22 lat;
- 3) 3 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 22 do 25 lat;
- 4) 4 lata - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 25 do 30 lat;
- 5) 5 lat - jeżeli niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat.

Okres, o którym mowa w ust. 1 pkt 5, powinien przypadać w ciągu ostatniego dziesięciolecia przed zgłoszeniem wniosku o rentę lub przed dniem powstania niezdolności do pracy; do tego dziesięcioletniego okresu nie wlicza się okresów pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej lub renty rodzinnej.

Jeśli chodzi zaś o trzeci z warunków z art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej, to wiąże się on z okresami, w czasie których powinna powstać niezdolność do pracy (bądź w ciągu 18 miesięcy od ich ustania), aby ubezpieczony mógł skorzystać z prawa do renty.

Badając spełnienie w przedmiotowej sprawie pierwszej z wymienionych przesłanek, Sąd podzielił stanowisko biegłych sądowych, ponieważ biegli sądowi szczegółowo i przekonująco uzasadnili swoją ocenę stanu zdrowia I. S.. Dwaj psychiatry S. K. i M. L. oraz psycholog J. K. byli zgodni co do tego, że ubezpieczona jest osobą częściowo niezdolną do pracy. Częściowa niezdolność ubezpieczonej do pracy spowodowana jest organicznymi zaburzeniami poznawczo-emocjonalnymi i nastroju w przebiegu zespołu psychoorganicznego. Organ rentowy nie kwestionował zresztą orzeczonej przez biegłych częściowej niezdolności ubezpieczonej do pracy, a jedynie jej trwały charakter. Oceniając czas trwania niezdolności do pracy Sąd uwzględnił stanowisko biegłych, w szczególności to, co w opinii uzupełniającej wskazała biegła sądowa M. L.. Jej opinia stanowi pełną i przekonującą odpowiedź na postawione przez Sąd pytanie, a także zawiera odniesienie do wszystkich zastrzeżeń Przewodniczącego Komisji Lekarskich ZUS dotyczących trwałego charakteru częściowej niezdolności ubezpieczonej do pracy. Po jej wydaniu Przewodniczący nie podjął już polemiki z twierdzeniami w niej zawartymi. Biegła M. L. uzasadniając trwały charakter niezdolności do pracy, wskazała, że leczenie farmakologiczne ani terapia nie przyniosą istotnej poprawy, gdyż zmiany organiczne w ośrodkowym układzie nerwowym mają charakter trwały, a objawy psychiczne rozwijające się u I. S. na ich

podłożu, mają charakter trwały lub postępujący. W związku z tym nie należy oczekiwać poprawy stanu psychicznego ubezpieczonej. Sąd podzielił wskazaną ocenę biegłej uznając, że jest ona wyczerpująca, a nadto zawarte w opinii wyjaśnienia w wystarczającym stopniu potwierdzają trwały charakter niezdolności do pracy.

Reasumując, zdaniem Sądu, opinia zbiorcza biegłego psychiatry i psychologa z dnia 22 kwietnia 2015r. oraz opinia łączna sądowo-psychiatryczno-psychologiczna z dnia 20 maja 2015r. są pełne oraz logicznie i dostatecznie umotywowane, podobnie jak opinia sądowo-psychiatryczna M. L. z dnia 20 września 2015r. oraz opinia sądowo-psychiatryczna uzupełniająca M. L. z dnia 2 lutego 2016r., która dodatkowo rozwiewa wszelkie wątpliwości odnośnie oceny stanu zdrowia ubezpieczonej.

Ubezpieczona, zdaniem Sądu, spełniła również przesłanki z art. 57 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy emerytalnej. Niezdolność do pracy, która zdaniem biegłych datuje się od kwietnia 2014r., powstała w okresie, kiedy I. S. nie pozostawała już w zatrudnieniu i była zarejestrowana w Urzędzie Pracy m. st. W. jako osoba bezrobotna, pobierająca do 31 stycznia 2014 roku zasiłek dla bezrobotnych. Tenże okres, zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy emerytalnej, jest okresem składkowym, a zatem jeśli – w myśl art. 57 ust. 1 pkt 3 ustawy emerytalnej – niezdolność do pracy powstała w tym okresie albo nie później niż 18 miesięcy od jego ustalenia (tak jak w przypadku ubezpieczonej), to warunek wynikający z powołanego przepisu jest spełniony. Nadto, ubezpieczona, u której niezdolność do pracy powstała w wieku powyżej 30 lat, legitymuje się w dziesięcioleciu przez jej powstaniem pięcioletnim okresem składkowym i nieskładkowym, co potwierdza dokumentacja zgromadzona przez organ rentowy. Ubezpieczona w brany pod uwagę dziesięcioleciu pozostawała w zatrudnieniu w (...) P., w PHU (...) oraz w (...) Sp. z o.o. Sp. k., przy czym przez część okresu pobierała wynagrodzenie chorobowe i zasiłek chorobowy oraz świadczenie rehabilitacyjne. Ponadto w okresie dziesięcioletnim, który uwzględnia się ustalając pięcioletni okres składkowy i nieskładkowy I. S. podlegała ubezpieczeniu społecznemu w związku z pracą na podstawie umowy zlecenia, a nadto dwukrotnie była zarejestrowana jako osoba bezrobotna i prawo do zasiłku przysługiwało jej od 8 września 2005r. do 7 września 2006r. oraz od 12 kwietnia 2013r. do 31 stycznia 2014r. W sumie okresy składkowe i nieskładkowe ograniczone do 1/3 okresów składkowych, dały łącznie w dziesięcioleciu wymagany okres pięcioletni.

Zgodnie z treścią art. 59 ust. 1 ustawy emerytalnej, osobie, która spełniła warunki określone w art. 57, przysługuje:

- 1) renta stała - jeżeli niezdolność do pracy jest trwała;
- 2) renta okresowa - jeżeli niezdolność do pracy jest okresowa.

Jak wynika z zebranego materiału dowodowego, I. S. spełniła przesłanki niezbędne do otrzymania świadczenia rentowego z tytułu częściowej niezdolności do pracy. Świadczenie zostało jej przyznane na okres od dnia 1 kwietnia 2014r., ponieważ kwiecień 2014r. biegli sądowi oznaczyli jako moment powstania trwałej częściowej niezdolności ubezpieczonej do pracy. Jeśli zaś chodzi o datę końcową, to renta została przyznana do dnia 1 grudnia 2015r., ponieważ organ rentowy przyznał ubezpieczonej emeryturę od dnia 2 grudnia 2015r. na podstawie art. 24 ustawy emerytalnej, w związku z osiągnięciem powszechnego wieku emerytalnego. W takiej sytuacji, zgodnie z 24a w związku z art. 101a ustawy emerytalnej, prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy ustało od dnia przyznania świadczenia emerytalnego, skoro ubezpieczona ukończyła powszechny wiek emerytalny.

Uwzględniając powyższe, Sąd Okręgowy - na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. - zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał I. S. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy na okres od dnia 1 kwietnia 2014r. do 1 grudnia 2015r.

ZARZĄDZENIE

(...)